

ADVOKATENS SPALTE

av advokat Einar I Lohne, Oslo

RÅDGIVENDE LEGES ROLLE

Rådgivende legers uttalelser i erstatnings- og trygdesaker kan være avgjørende for om en skadelidt når frem med sitt krav eller ikke. Mange opplever den rådgivende legen som en usynlig ånd som svever over saksbehandlingen og trekker i de avgjørende trådene.

Hvem er den rådgivende legen? Hvor brukes han? Hvilken makt har han? Og bør vi være kritiske til den rådgivende legens vurderinger? For å klargjøre og avmystifisere den rådgivende legens rolle vil jeg i det følgende forsøke å besvare disse spørsmålene.

Hvor støter vi på rådgivende leger?

Trygdekontorene har lang tradisjon for å ha tilknyttet en rådgivende lege. Ved vurderinger knyttet til krav om trygdeytelser som for eksempel atferd og uførepensjon, forelegges saken regelmessig for en av trygdekontorets rådgivende leger.

I de siste årene har også forsikringsselskapene i økende grad begynt å benytte egne rådgivende leger. De store forsikringsselskapene har nå egne avdelinger med leger som bistår selskapets saksbehandlere.

Rådgivende leges oppgave

Den rådgivende lege er betalt av, og tar oppdrag for forsikringsselskapet og trygdekontoret. Oppgaven består i å bistå saksbehandleren i medisinske vurderinger. Bl.a. vil den rådgivende legen vurdere andre erklæringer som er innhentet som bakgrunnsmateriale i erstatnings- og trygdesaker.

Rådgivende lege oppfattes ofte av den skadelidte som en motpart. Noen ganger med rette. Forsikringsselskapenes leger oppfattes ofte som en forsvarer av selskapets avvisende og skeptiske holdning til en skadelidt.

Jeg tror imidlertid ikke forsikringsselskapenes leger er uetiske i sine vurderinger. Antagelig er deres uttalelser heller et utslag av at forsikringsselskapene rekrutterer leger med en noe mer skeptisk grunnholdning til nakkeslengskader enn hva som oppfattes å være den gjennomsnittlige holdning.

Hvor stor betydning har den rådgivende lege?

I praksis har den rådgivende lege svært stor betydning for saksbehandlerens arbeide med en trygde- eller erstatningssak. Dette kommer særlig til syne i trygdesaker. Her ser jeg at trygdekontoret nesten uten unntak følger den rådgivende leges råd. Jeg kan faktisk ikke erindre at trygdekontoret, i noen av de saker jeg har behandlet, har avgitt en innstilling i strid med vurderingen fra trygdekontorets rådgivende lege.

Det er min erfaring at også forsikringsselskapet legger stor vekt på uttalelser fra sin rådgivende lege, men kanskje ikke i samme grad som på trygdekontoret.

Forsikringsselskapene oppfatter nok noe mer uttalelser fra sin lege som hva det er ment å være; en rådgivende uttalelse.

Kritikk av rådgivende leges rolle

Når det gjelder forsikringsselskapenes bruk av rådgivende leger består kritikken først og fremst i at selskapene knytter til seg leger som virker skeptiske til nakkeslengskader.

Jeg innrømmer at det er vanskelig å underbygge kritikken mot forsikringsselskapenes leger med vitenskapelig statistikk. Men samtidig er det på det rene at de konklusjoner jeg har sett fra forsikringsleger etter vurdering av eksterne spesialisterklæringer enten har gått i retning av at spesialisterklæringen er akseptabel eller at den er for ugunstig for forsikringsselskapet. Jeg har aldri sett at en forsikringslege har uttalt at en spesialisterklæring er feil fordi den er til ugunst for skadelidte.

Jeg vil tro at en ærlig og objektiv forsikringslege ikke kan ha unngått også å ha fått til vurdering legeerklæringer som han mener er feilaktig i favør av forsikringsselskapet.

Den sterkeste kritikken vil jeg imidlertid rette mot trygdekontorenes bruk av rådgivende leger. Som nevnt har trygdekontorets rådgivende lege svært stor direkte betydning for trygdekontorets vurdering.

Det er for det første en svakhet at rådgivende lege ikke selv foretar en undersøkelse av skadelidte. Trygdelegen avgjør saken kun ut fra en gjennomgang av de dokumenter han forelegges. En lege som treffer beslutninger av så stor betydning for menneskers liv som en trygdelege burde ha en opplagt plikt til selv å undersøke den skadelidte.

Det neste punkt som skaper en usikkerhet er at trygdelegen kun i meget liten grad er bundet av de dokumenter som fremlegges ham. Selv vurderinger fra anerkjente spesialister syntes å ha liten vekt for trygdelegen. Ikke sjelden oppleves at trygdelegens innstilling er direkte i strid med vurderinger foretatt av spesialister.

Avslutningsvis vil jeg peke på som en stor svakhet med trygdelegens arbeid at han kun i meget liten grad avgir begrunnelser for sine vurderinger. Ofte ser jeg at det i store og medisinske kompliserte saker avgis en vurdering fra trygdelegen på en eneste setning. Fordi det ikke er mulig å se hva trygdelegen har bygget på er det nærmest umulig å angripe en rådgivende trygdeleges vurdering. Det hører ikke hjemme i et demokratisk samfunn.

Fremtiden

Den rådgivende lege har nok kommet for å bli. Og i kompliserte saker vil det nok ikke være mulig for en saksbehandler å gjøre en god jobb uten hjelp fra en medisinsk rådgiver.

Jeg skulle imidlertid ønske at rådgiveren i større grad vil fremstå som en objektiv sakkyndighet og ikke som en representant for den av partene som har tilgang til de største økonomiske ressursene.

Advokat Einar I Lohne er partner i advokatfirmaet Seim-Haugen, Steenstrup & Co i Oslo, og har i en rekke år arbeidet med erstatningsoppgjør etter nakkeslengskader. Han er nestleder i LFN og medlem av Legal Advisory Group i EWA.